

Pågående svenskt projekt:

Djurhälsa i ekologiska mjölkbesättningar

Vetenskapliga studier av djurhälsa i ekologiska mjölkbesättningar är en bristvara. I en genomgång av den litteratur som publicerats mellan 1991 och 2001 (Lund och Algers, 2003) identifierades bara 13 vetenskapliga artiklar som avhandlade mjölkkor. Kunskapen om djurhälsan i ekologiska besättningar är alltså begränsad, men resultaten i sammanställningen indikerar dock att den är minst lika god som i konventionella besättningar, möjligen med undantag av parasitrelaterade sjukdomar. Det finns sedan tidigare endast en svensk jämförande studie av djurhälsa i ekologiska och konventionella besättningar och den var baserad på ett relativt begränsat material (Hansson et al., 2000; Hamilton et al., 2002).

I projektet "Djurhälsa i ekologiska mjölkbesättningar" som drivs vid Institutionen för kliniska vetenskaper, Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap på SLU studeras effekterna av ekologisk drift på hälsa och fruktsamhet i några olika delstudier.

Den första är en fältstudie där 20 ekologiska och 20 konventionella mjölkbesättningar studeras under två år. Dessa besättningar är utvalda så att de är jämförbara och representativa för den framtida mjölkproduktionen. Målet är att studera de metaboliska effekterna av utfodring med ekologisk foderstat jämfört med konventionell. Varje besättning besöks vid tre tillfällen och då undersöks de individer som är i intervallet från en vecka före till sex veckor efter kalvning. Detta är den tidsperiod där den metaboliska stressen är som högst hos mjölkorna, eftersom de går från ingen till maximal produktion på en kort tid.

Foto: M. Gerentz

Vid dessa undersökningar tas blodprover för att analysera några relevanta blodparametrar vilka reflekterar kornas metaboliska status (glukos, fettsyror och ketonkroppar). För att komplettera uppgifterna om korna och gårdarna kommer uppgifter från Svensk mjölks kodatabas att användas, exempelvis mjölkproduktion, hälso- och fertilitetsstatus.

Utöver fältstudien kommer vi också att genomföra en registerstudie där vi ska undersöka om det finns skillnader i frekvensen av behandlade sjukdomsfall och fertilitet mellan ekologiska och konventionella mjölkbesättningar. Vi kommer också att undersöka om det finns skillnader mellan ekologiska och konventionella gårdar vad gäller tillförlitligheten i djursjukdata.

Målsättningarna med projektet är att öka den generella kunskapen om hälsoläget i svenska ekologiska mjölkbesättningar, framförallt i jämförelse med konventionella besättningar. Vidare vill vi studera om kraven på ekologiskt odlade fodermedel påverkar risken för ämnesomsättnings- och fertilitetsstörningar hos mjölkkor. Slutligen vill vi bedöma om den officiella sjukdomsre-

gistreringen är ett användbart redskap för att kontinuerligt följa upp djurhälsan i ekologiska besättningar.

Studierna finansieras av Formas, Stiftelsen Lantbruksforskning samt SLU. ■

Nils Fall & Ulf Emanuelson
E-post: Nils.Fall@kv.slu.se

Nils Fall är legitimerad veterinär och doktorand. Ulf Emanuelson är agronomie doktor och professor. Båda är verksamma vid Avdelningen för idisslarmedicin och epidemiologi, vid Institutionen för kliniska vetenskaper, Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap, SLU.

Litteratur

- Lund, V. & Algers, B. 2003. Research on animal health and welfare in organic farming – a literature review. *Livest. Prod. Sci.* 80, 55-68.
- Hamilton, C., Hansson, I., Ekman, T., Emanuelson, U. & Forslund, K. 2002. Health of cows, calves and young stock on 26 organic dairy herds in Sweden. *Vet. Rec.* 150, 503-508.
- Hansson, I., Hamilton, C., Ekman, T. & Forslund, K. 2000. Carcass quality in certified organic production compared with conventional livestock production. *J. Vet. Med. B.* 47, 111-120.
-